

ACC. N:R M. 13003: 1-3.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *E. Th. Pettersson, Tjingsjö*
Härad: *Konga* Berättare: " " " "
Socken: *Ljudeu* Berättarens yrke: *lantbrukare*
Uppteckningsår: *1953* Född år *1876* i *Ljudeu*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Folkbappar och jultomte. s. 1-3.

Lu F 48.

Vid julhögtiden var det vanligt sedan på 1870
 talet och framåt att dela ut matpaket och kläder,
 men det var ju mest till fattiga och mindre be-
 medlade. Under hela min barndom var jag i fastan
 i min mors väggar. Även kläder delades ut. Men även
 till de yngre grannar skickade man matvaror och
 fick sådana igen. Om sedan kan kallas julklapp
 är jag inte riktigt säker på. På sin i vår familj
 om 7 år fick julklappar under den tidigaste
 jag nämnt är jag fullt säker på. När skriftligt
 var sagt höjades sedan till julklappar, att de
 mer bestämd form. Man hade ju hög förebild att gå
 efter. Julklappsutdelningen i kung Oscars tid var
 nämligen skildrad, så den tidens människor tyckte
 de vore med i sammanhang. Den första anerkända
 lekstaken jag och en yngre broderingo var för 67 år
 sedan. I denna lekstake ingick en liten bit som
 kunde styras och ledas med en magnet i en handfat

 Jul. 48
 1

gull-sack uttän. Her för mig att klapperna var vadst
inslagna. Tidningspapper kunde ej användas här för 60 år
in sedan en den anledningen av att oftast trä, ibland
tre familjer delade en tidning och blev följaktligen
sönderläst. Julklappen som den kallades, lades under
julgranen. Julklapparna var ganska vanliga.

Det fanns gamla vin utvälj på. Kan aldrig minnas
att vi varit stilla omkring att hörd. Det var inte några
som helst ceremonier med de få lekaker man mötlog.

Jag vill minnas att man fick förmaningar att vi skulle vara
snälla och stillsamma när vi fick julklapp. Jultomten
första gången i vårt hem i vårt hem var för 40 år sedan. En av
våra döttrar nu 42 år blev så skrämmd när jultomten, en gästande
kärvarinnud från Växjö, steg in och frågade om det fanns några
snälla barn. Jultomten var klädd som nu agerande och hade sådant
jull ledd till våra tre barn och klappar till morfar farmor
fastor och farbror. Skulle tro att jultomten inte är så
mycket äldre i vår bygd. Julbocken var känd här i

L.

gammal tid. På 1850-talet klädde en kar ut sig till julbock, med väldiga horn och skägg och liten svansstump. Sedan levde kvar fram mot socker-skiftet. Min hustrus född 1884 här i Lunds minnes säväl, vilket jul det blev vid julbesökerna då julbocken kom till ofta i sällskap med en del obehjurna gassar och flickor. Sedan är det, troligen utmanövrerad av tomtens julaspöken har jag aldrig hört talas om. Julbocken kom tidigt i bruk, f. ö. mer än 60 år sen. Det stälde en berömd affärsman om, troligen känd över hela Sveriges land, för sina annonser och menta reklam. John Fröberg var hans namn och adressen Finspong.

3